

Åpning av Ørland våtmarkssenter

Ørlandet er en av de viktigste "våtmarkskommunene" i landet. Det har kommunen tatt på alvor. Søndag 9. september åpnet Ørland våtmarkssenter, en storsatsing både i kulturhuset og ute i noen av fjærområdene. Fylkesmannen var invitert til å åpne det hele. Du kan lese åpningstalen her.

Åpningen av Ørland våtmarkssenter

Mange takk for invitasjonen til å komme hit i dag, til åpningen av Ørland våtmarkssenter.

Ørlandet har noen av de aller viktigste våtmarksområdene i Norge. Områdene her har også et internasjonalt kvalitetsstempel gjennom at de har såkalt Ramsarstatus (våtmarker av internasjonal betydning og verdi).

Ingen annen kommune i Norge har en større andel av sitt totalareal med en slik vernestatus.

Våtmark er den naturtypen i verden som forringes raskest. Kunnskap om våtmark og våtmarkenes betydning for økosystemene og ansvarlig forvaltning av våtmark, er derfor svært viktig.

Ørland våtmarkssenter vil være et positivt bidrag i dette arbeidet.

De fire områdene her på Ørlandet (det vi kaller Ørlandets våtmarkssystem), ble vernet ved kgl. res. 23.12. 1983, som en del av våtmarksplanen for Sør-Trøndelag (totalt 20 områder).

De fire områdene er:

- Kråkvågsvaet fuglefredningsområde, mellom Storfosna og Kråkvåg
- Innstrandfjæra fuglefredningsområde, på nordsida
- Hovsfjæra fuglefredningsområde, i sørøst
- Grandefjæra naturreservat, mot vest

Det totale vernearealet er 35 km².

Bare 0,9 km² av dette er landareal.

Grandefjæra har det største sammenhengende tidevannsarealet i landet. Ved fjære sjø tørrlegges 5- 6 km².

Både størrelsen beliggenheten og næringsforholdene gjør Grandefjæra til en av de viktigste lokalitetene i sitt salg i Norge.

Verneområdene på Ørlandet har størst betydning som rasteplass for vannfugl under trekket vår og høst, men har også stor verdi som overvintringsområde, fjærfellingsområde om sommeren, og som hekkeområde.

(Mer om områdene i Ramsar-brosjyren).

Initiativet og arbeidet fram mot etableringen av verneområdene hadde litt trange kår. Motstanden lokalt var til dels sterk, og skapte betydelig debatt. Slik var det i mange lokalsamfunn.

Også i dag går debatten om statlig styring og mulig overstyring. Nasjonale interesser går ikke nødvendigvis hånd i hanske med lokale interesser og prioriteringer, og konflikter kan oppstå.

Vedtaket om å legge kampflybasen hit til Ørlandet vil nok heller ikke gi en helt smertefri prosess, når den faktiske etableringen skal skje.

Derfor er det imponerende at en lokalt nå har akseptert våtmarksvernet, tilpasset seg, og kommet til erkjennelsen om at vernet på flere måter er å betrakte som en ressurs. Også mange av de berørte grunneierne fortjener ros og positive tilbakemeldinger på en dag som i dag.

Initiativet og drivkraften for etableringen av Ørland våtmarkssenter er i all hovedsak et lokalt initiativ, og har også en solid forankring i kommunen og kommunens ledelse. Dette er både riktig og viktig, og helt avgjørende for en vellykket løsning.

Ørland viser at natur og forvaltning av natur kan være et satsingsområde. Våtmarkene på Ørlandet har blitt en del av Ørlandet identitet, og en arena for samhandling mellom mennesker og natur.

Senteret vi åpner i dag er tiltenkt mange funksjoner. Det skal tilby gode opplevelser, stimulere til nysgjerrighet og økt forståelse av natur og kultur.

Ambisjonen er også å være et utstillingsvindu for regionens naturverdier generelt, med særlig vekt på våtmarksområdene.

En annen viktig funksjon vil være å inspirere til friluftsliv og legge til rette for undervisning og læring.

En målsetting er også å etablere et godt samspill med lokale krefter for å utvikle bærekraftige aktiviteter i og utenfor verneområdene, og dessuten bidra til lokal verdiskaping og utvikling av et bærekraftig reiseliv. Våtmarkene på Ørlandet har også blitt et reiselivsprodukt, med et betydelig utviklingspotensial. Her er dere godt i gang.

Jeg har også latt meg inspirere av det jeg har sett og erfart så lang, og gleder meg til fortsettelsen. Ørlandet har store naturverdier, og det er en økende bevissthet om at dette er kvaliteter som må tas vare på, og videreutvikles.

Etableringen av Ørland våtmarkssenter er et godt og viktig grep for å nå disse målene.

Fylkesmannen (og DN) har også bistått på ulike måter underveis i arbeidet med å etablere dette senteret. Det vil vi fortsatt gjøre. Men det er likevel det lokale initiativet og det lokale engasjementet som er det viktigste. Ta vare på det!!

Jeg ønsker dere lykke til med senteret og det videre arbeidet, med den nasjonale våtmarkskonferansen neste uke, og ikke minst med søknaden om å bli et av landets 5 prioriterte våtmarksentre.